

b)

x			7	14	1
y	2	4	28		
k					

Enačba:

c)

x	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{8}$		
y	$\frac{5}{8}$			5	$\frac{5}{4}$
k					

Enačba:

Ugotovitev:

4. Ugotovi, ali gre za premo ali za obratno sorazmerje. Zapiši enačbo sorazmerja.

a)

x	24	48	12
y	6	12	3

Vrsta sorazmerja: **PREMO**

Enačba: $y = \frac{1}{4} \cdot x$

$$k = \frac{y}{x}$$

$$k = \frac{6}{24} = \frac{1}{4}$$

a)

x	12	6	24
y	4	8	2

Vrsta sorazmerja: **OBRATNO**

Enačba: $y = \frac{48}{x}$

$$k = x \cdot y$$

$$k = 12 \cdot 4 = 48$$

5. V šolski kuhinji pripravljajo sendviče za 285 učencev. V vsakem sendviču je 4 dag salame. Koliko sendvičev lahko pripravijo z enako količino salame, če dajo v vsak sendvič po 6 dag salame?

Reševanje:

285 učencev ..... 4 dag

X ..... 6 dag

$$6 \cdot x = 285 \cdot 4$$

$$x = \frac{1140}{6}$$

$$x = 190$$

! Če bodo dali v sendvič več salame, bodo tako naredili manj sendvičev.
→ OBRATNO SORAZMERNJE

Odg.:

Pripravijo lahko 190 sendvičev.

6. Za letovanje otrok je občina prispevala sredstva, in sicer za 56 otrok, ki bodo lahko letovali 12 dni. Koliko dni bi za isti denar letovalo 24 otrok, če vsak dan letovanja stane enako?

Reševanje:

$$\begin{array}{r} 56 \text{ otrok} \dots 12 \text{ dni} \\ 24 \text{ otrok} \dots X \\ \hline 24 \cdot X = 56 \cdot 12 \\ 24 \cdot X = 672 \quad /:24 \\ \underline{X = 28} \end{array}$$

Odg.:

28 dni

7. Letalo leti z Brnika na Kanarske otoke s povprečno hitrostjo 840 km/h. Na cilj prileti v šestih urah. S Kanarskih otokov na Brnik zaradi slabega vremena leti počasneje. Kolikšna je njegova povprečna hitrost letenja med povratnim letom, če leti sedem ur?

Reševanje:

$$\begin{array}{r} 840 \text{ km/h} \dots 6 \text{ h} \\ X \dots 7 \text{ h} \\ \hline 7 \cdot X = 840 \cdot 6 \\ 7 \cdot X = 5040 \quad /:7 \\ \underline{X = 720} \end{array}$$

↓
ne časa,
manjša hitrost
⇓
OBRTNO SORAZMERNJE

Odg.:

720 km/h

8. 21 učencev obere jagode v 24 urah.

a) Koliko učencev bi isto delo opravilo v 36 urah, če delajo enako hitro?

b) V kolikšnem času bi v istem nasadu obralo jagode osem učencev, če delajo enako hitro?

Reševanje:

$$\begin{array}{r|l} 21 \text{ učencev} \dots 24 \text{ h} & 21 \text{ uč.} \dots 24 \text{ h} \\ X \dots 36 \text{ h} & 8 \text{ uč.} \dots X \\ \hline 36 \cdot X = 21 \cdot 24 & 8 \cdot X = 21 \cdot 24 \\ 36 \cdot X = 504 \quad /:36 & 8 \cdot X = 504 \quad /:8 \\ \underline{X = 14} & \underline{X = 63} \end{array}$$

Odg.: a)

14 učencev

b)

63 urah

9. Če voda odteka iz bazena po dveh enakih ceveh, ga izprazni v šestih urah. Izpolni preglednico in odgovori na vprašanji.

- a) V kolikšnem času bi bazen izpraznila ena cev, če sta cevi enako pretočni?
 b) Koliko takih cevi bi potrebovali, da bi bazen izpraznili v štirih urah?

Število cevi	2	1	3
Čas (h)	6	12	4

$$\begin{array}{r} 2 \dots 6h \\ 1 \dots x \\ \hline x = 12h \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \dots 6h \\ x \dots 4h \\ \hline 4 \cdot x = 12 \cdot 2 \\ x = 3 \text{ cevi} \end{array}$$

- Odg.: a) 12h
 b) 3 cevi

10. Pet zidarjev naredi fasado na hiši v 14 dneh. Nalogo reši s preglednico.

- a) V koliko dneh bi bila fasada narejena, če bi delalo sedem zidarjev in če vsi zidarji delajo enako učinkovito?
 b) Koliko zidarjev moramo še najeti, da bo delo končano v sedmih dneh (če bodo vsi zidarji delali enako učinkovito)?

Število zidarjev	5	1	7	10
Čas (dnevi)	14	70	10	7

- Odg.: a) 10 dneh.
 b) še 5 zidarjev, da bo skupaj 10 zidarjev.

11. Podjetje je za izlet najelo avtobus z 52 sedeži. Če bi bili vsi sedeži zasedeni, bi za prevoz vsak zaposleni plačal 36 €. Koliko je plačal vsak delavec, če so bili štirje sedeži prazni?

Reševanje:

$$\begin{array}{r} 52 \dots 36 \text{ €} \\ 48 \dots x \\ \hline 48 \cdot x = 52 \cdot 36 \\ 48 \cdot x = 1872 \quad \text{OBRATNO} \\ x = 39 \end{array}$$

Odg.: 39 €